

Prefață

Antologie de basme, legende și povestiri

Basme	4
<i>Frații Grimm.</i> Frățior și surioară	5
<i>Charles Perrault.</i> Cenușăreasa	17
<i>Hans Ch. Andersen.</i> Bobocelul cel urât	29
<i>Charles Perrault.</i> Piele-de-măgar	44
<i>Frații Grimm.</i> Albă-ca-Zăpada	61
<i>Hans Ch. Andersen.</i> Degețica	77
<i>Mihai Eminescu.</i> Făt-Frumos din lacrimă	91
<i>Ion Creangă.</i> Capra cu trei iezi	113
<i>Ion Creangă.</i> Fata babei și fata moșneagului	123
<i>Ion Creangă.</i> Povestea lui Harap-Alb	131
<i>Petre Ispirescu.</i> Aleodor împărat	184
<i>Petre Ispirescu.</i> Pasărea măiastră	191
<i>Iulia Hașdeu.</i> Printesa Fluture	203
Povești populare	210
<i>Poveste românească.</i> Ghicitorul năzdrăvan	210
<i>Poveste românească.</i> Fata isteață a moșului	214
<i>Poveste greacă.</i> Berbecul de aur	218
<i>Poveste românească.</i> Tana-Căpitana	223
<i>Poveste bulgară.</i> Fructul cel mai valoros	232
<i>Poveste cehă.</i> Feciorul de împărat de prietenii ajutat	234
<i>Poveste coreeană.</i> Povestea câinelui credincios	243
<i>Poveste norvegiană.</i> Zâna și fata cea săracă	251
<i>Poveste turcă.</i> Vânătorul cu noroc la vânat	257
<i>Poveste românească.</i> Clopoțelul fermecat	265
<i>Poveste cubaneză.</i> De ce Iepurașul are urechile lungi	268
<i>Poveste chineză.</i> Penelul fermecat al orfanului	273

<i>Legendă românească.</i> Sora Soarelui	279
<i>Legendă românească.</i> Bradul sau pomul darurilor	283
<i>Legendă românească.</i> Bradul	285
<i>Legendă românească.</i> Rândunica	286
<i>Iulia Hașdeu.</i> Ghiocelul	288
<i>Legendă românească.</i> Legenda crivățului	290
<i>Bernard Clavel.</i> Legendă spaniolă. Perla pădurii	291

Povestiri 298

<i>Ion Druță.</i> Balada celor cinci motănași	299
<i>Ion Creangă.</i> Ursul păcălit de vulpe	308
<i>Emil Gârleanu.</i> Grivei	311
<i>Emil Gârleanu.</i> Fricosul	313
<i>Emil Gârleanu.</i> Frunza	314

Frățior și surioară

Erau odată doi copii – un băiat și o fată – care trăiau cu mama lor vitregă.

Într-o zi frățiorul a luat-o pe surioară de mână și i-a spus:

– După ce a murit măicuța noastră, n-am mai avut parte de viață bună în casă. Mama vitregă ne snopește în bătăi, și dacă încerci să te apropii de ea, te îmbrâncește! Iar de mâncat nu ne dă decât coji de pâine uscată și fărâmele sau resturile care rămân de la ceilalți. Până și cătelul de sub masă o duce mai bine, căci lui îi azvărle din când în când câte o bucată mai bunicică. Vai, doamne, de-ar ști măicuța noastră câte îndurăm! Hai, surioară dragă, să ne cercăm norocul în lumea mare, că nu mai avem trai în casa asta!

Au purces ei la drum și au mers toată ziulica prin lunci și câmpii, pe drumuri nemaiumblate, cu bolovani înțesate. Când s-a stârnit fără veste o ploaie, surioara a zis:

– Vezi, frățioare, și cerul plângе de-a noastră jale, precum lăcrimează inimile noastre.

Tot mergând ei aşa, au ajuns înspre seară într-un codru des. Morți de foame, frânti de oboseală și de neagră amărăciune, s-au ghemuit în scorbura unui copac și îndată i-a furat un somn adânc.

A doua zi, când s-au trezit, soarele era deja sus și încălzea cu razele-i fierbinți scorbura în care își găsiseră adăpost copiii.

Frățiorul a spus:

– Surioară dragă, mi-e sete de mi și-a uscat limba în gură. Dacă ar fi pe aici pe aproape vreun izvor, m-aș duce să beau un gât de apă. Vai, îmi pare că aud susurul apei!

Frățiorul s-a ridicat, și-a luat surioara de mâna și s-au dus să caute șipotul. Dar scoropia de mamă vitregă era vrăjitoare: știa meșteșugul de a închega apele curgătoare, de a preface oamenii în alte făpturi. Când a văzut că cei doi copii au fugit de acasă, s-a luat tiptil după ei și a vrăjit toate șipotele din pădure.

Tot mergând așa, cei doi copii au dat în cele din urmă de un izvoraș, a cărui apă limpede sălta sclipoare peste pietricele. Frățiorul s-a repezit să-și potolească setea.

Surioara a deslușit însă murmurul grăbit al izvorașului: "Cine va bea din apa mea se va face tigru! Cine va bea din apa mea se va face tigru!"

Atunci surioara a strigat însă măntată:

– Nu bea de aici! Rogu-te, nu bea, că te vei face tigru și mă vei mâncă!

Frățiorul a ascultat de povata surioarei și nu a sorbit din cea apă, cu toate că îi era grozav de sete.

– Bine, voi răbda până vom da de un alt izvor, i-a zis el.

Când au ajuns la al doilea șipot, surioara l-a auzit și pe acesta șoptind: "Cine va bea din apa mea se va face lup! Cine va bea din apa mea se va face lup!"

Atunci surioara, cuprinsă de spaimă, i-a îngăduit calea:

– Rogu-te, frățioare, nu bea, că te vei face lup și mă vei mâncă!

Frățiorul i-a dat ascultare și de data asta, zicând:

– Bine, voi răbda până vom da de un alt izvor, dar să știi că voi bea din el, orice ai zice, că mor de sete!

Când au ajuns la al treilea izvor, surioara a deslușit și șoapta acestuia: "Cine va bea din apa mea se va face cerb!"

Surioara nu i-a îngăduit frățiorului nici de data asta să bea și a zis îngrijorată:

– Vai, frățioare, rogu-te, nu bea, că te vei preface în cerb și vei fugi în codrul des, lăsându-mă singurică!

Nici n-a apucat bine să rostească vorbele acestea, că frățiorul, care nu mai putea răbda, n-a ascultat-o pe surioară, ci a îngenuncheat lângă izvor și a sorbit cu nesaț apa răcoritoare. Dar de îndată ce primii stropi i-au atins buzele, s-a și prefăcut în cerb.

Sărmana fată a izbucnit într-un plâns sfâșietor de mila frățiorului, iar pe bietul cerb l-au podidit lacrimile și el s-a ghemuit lângă ea, cu jale amară în privire.

Într-un sfârșit surioara a spus:

– Fii pe pace, dragă frățioare, că eu nicicând nu te voi părăsi.

Zicând acestea, a scos legătoarea de aur, care-i ținea ciorapul, și a prins-o de gâtul cerbului. Apoi a împletit din frunze de papură o frânghiuță mătăsoasă, l-a legat și s-au pornit în grabă în adâncul codrului.

Au mers ei aşa cale lungă, până ce s-au pomenit în dreptul unei căsuțe. Fata s-a uitat înăuntru și, nezărind tipenie de om, s-a gândit: “Am putea rămâne cu traiul aici, fără mari griji și necazuri”.

A strâns frunze uscate și mușchi de i-a făcut cerbului un culcuș moale; în fiecare dimineață se ducea să caute rădăcini, zmeură și alune ca să-și astâmpere foamea, iar cerbului îi aducea un braț de iarba fragedă, hrănindu-l din palmă. După ce se sătura, cerbul se zbenguia voios în preajmă. Când se lăsa noaptea, surioara, frântă de oboseală, și lăsa căpșorul pe spinarea cerbului, caldă și pufoasă ca o pernă, și îndată o fura somnul. De-ar fi fost cu puțință ca frățiorul să redevină om precum a fost, amândoi s-ar fi simțit de minune în acel loc.

Așa s-a scurs o bună bucată de vreme, ei ducându-și traiul singuri-singurei la mijloc de codru des. Dar iată că într-o zi s-a întâmplat ca împăratul din acele meleaguri să meargă la vânătoare, cu ogari și cu mare alai, anume în pădurea în care locuiau ei. Glasul cornului, lătratul câinilor și strigătele vânătorilor au răzbit până în inima codrului. Auzind larma aceasta, cerbul nu și-a putut stăpâni dorința de a vedea vânătoarea.

Libris .RO

Respect pentru oameni și cărți

Atâtă se rugă, că în cele din urmă fetei i s-a muiat inima și i-a îngăduit să plece, dar i-a poruncit:

– Vezi să te întorci până în seară. De teama vânătorilor eu voi zăvorî ușa, dar ca să te recunosc, să bați la ușă și să zici: “Surioară dragă, dă-mi drumul în casă”. De nu vei spune întocmai aceste cuvinte, nu-ți voi deschide!

Nespus de bucuros, cerbul a zbughit-o afară, vesel și zburdând de fericire.

Împăratul și vânătorii care-l însوteaau, zărindu-l pe cerbul minunat, s-au luat după el, dar n-au izbutit să-l ajungă. Când credeau că iacăia pun mâna pe el, cerbul se avânta ca o săgeată peste tufari și se mistuia ca prin farmec.

Când se îngâna ziua cu noaptea, cerbul s-a dus într-un suflet la căsuța lor, a bătut la ușă și s-a rugat:

– Surioară dragă, dă-mi drumul în casă!

Ușa s-a deschis îndată, cerbul a sărit voios în odaie și a dormit dus toată noaptea în culcușul lui moale.

Dimineața, în zori de zi, vânătoarea a reînceput. Auzind glasul cornului și strigătele gonașilor, cerbul nu și-a mai găsit astămpăr și s-a rugat:

– Surioară, dă-mi drumul afară, că nu mă mai rabdă inima să stau liniștit, trebuie să văd neapărat vânătoarea.

Ce era să facă fata? Cu inima zdrobită, i-a deschis ușa, sfătuindu-l:

– Ia aminte să te întorci până în seară și, ca să te las să intri, să spui precum te-am învățat!

Împăratul, când a văzut iar cerbul cu legătoarea de aur la gât, s-a luat iute după el. Și s-a pornit o goană nebună prin pădure. Cerbul era mai sprinten – fugea de parcă nici nu atingea pământul. Întreaga ziulică l-au tot hăituit gonașii, iar în amurg l-au înconjurat și un vânător a reușit să-l rănească la picior.

– Surioară dragă, dă-mi drumul în casă.

Vânătorul a văzut cum s-a deschis și cum s-a închis cât ai clipi din ochi ușa. El a reținut totul, a mers repede la împărat și i-a povestit toate cele văzute și auzite. Abia și-a încheiat vorba, că împăratul a zis cu nerăbdare:

– Mâine vom merge iar la vânătoare!

Mare spaimă a mai tras surioara, când a văzut că cerbul e rănit. I-a spălat rana de sânge, a oblojît-o cu ierburi de leac și l-a îndemnat:

– Du-te și te culcă, dragul meu, ca să te vindeci cât mai repede.

Rana nu era însă gravă și a doua zi cerbul n-a mai simțit nici o durere. Când a auzit iar sunetul de corn și strigătele gonașilor, nu și-a mai aflat liniștea și a zis:

– Nu mă mai rabdă inima, trebuie să merg cu orice preț la vânătoare. Dar nu-ți face griji, că nu pun ei mâna pe mine.

Surioara a prins a plângere amarnic și tot îngăima printre suspine, cu jale în glas:

– Nu te las nicidcum! Că-ți găsești moartea și rămân eu singurică în codrul des, părăsită de toți.

– Află că de nu mă lași, am să mor de necaz și amărăciune! a spus cerbul. Ori de câte ori aud cornul sunând, nu-mi găsesc astămpăr.

Dacă a văzut că nu-i chip să-l facă să se răzgândească, surioara i-a deschis ușa, cu inima sfâșiată de durere, și cerbul, bucuros, a rupt-o la fugă în pădure.

Zărindu-l, împăratul a dat poruncă vânătorilor:

– Urmăriți-l cu înverșunare toată ziua până în noapte și nu-l slăbiți din goană, dar să nu-i pricinuiți cumva vreun rău.

Când soarele a asfințit, împăratul i-a spus vânătorului care îi vorbise în ajun:

– Hai să-mi arăți căsuța din pădure.

– Surioară dragă, dă-mi drumul în casă!

Ușa s-a deschis și împăratul, trecând pragul, a văzut o preafrumoasă fată, fără seamăn pe lume. Copila a înghețat de spaimă și și-a pierdut cumpătul: în locul cerbului intrase un Tânăr voinic cu o coroană de aur pe cap!

Dar împăratul i-a aruncat o privire drăgăstoasă și, întinzându-i prietenește mâna, a întrebat-o cu blândețe:

– Vrei să mă urmezi în palatul meu, să-mi fi dragă soțioară?

– Vreau, a răspuns fata, dar îngăduie-mi, Măria ta, să iau și cerbul, că nu-l pot părăsi.

Împăratul a liniștit-o, zicându-i:

– Am să-ți împlinesc voia – cerbul te va însobi cât vei trăi și nu va duce lipsă de nimic.

Tocmai atunci a venit în fugă cerbul.

Surioara l-a legat cu frânghiuța cea de papură, l-a luat în brațe și au părăsit cu toții căsuța din pădure.

Împăratul a încălecat, a aburcat-o pe frumoasa copilă pe cal și a pornit spre palat. Au mers ei cale lungă, depărtată, iar când au sosit la curțile împăraști, au făcut o nuntă cu mare alai și veselie, de s-a dus vestea în lumea întreagă.

Fata a ajuns acum împărașă. Și au trăit ei ani mulți în fericire, purtându-i de grija cerbului, care zburda cât îi ziulica de lungă prin grădina palatului.

Mama vitregă cea haină, de răul căreia copiii plecaseră de acasă, credea că pe fată au sfâșiat-o fiarele pădurii și că pe băiatul prefăcut în cerb l-au ucis vânătorii. Dar când a aflat că erau fericiți și că le mergea din plin, a turbat de necaz și nu și-a mai putut găsi tihna. Foc și pară de mânie, se tot gândeau cum să-i prăpădească.

Fata ei adevarată, care era urâtă foc și chioară de un ochi, le purta și ea sămbetele. O tot cicălea pe maică-sa, ținând-o morțiș:

— Vreau să fiu soție de împărat și stăpână peste împărătie!

— Ai nițică răbdare, o liniștea maică-sa, las-că găsesc eu vreun prilej ca s-o duc la pierzanie.

N-a trecut mult timp și împărăteasa a adus pe lume un copilaș tare-tare drăgălaș. Dar tocmai atunci s-a întâmplat ca împăratul să fie dus la vânătoare. Scorpia de femeie atâtă a așteptat. A luat chipul unei slujnice împărătești, a intrat în iatacul împărătesei și i-a vorbit așa:

— Vino, Măria ta, că ți-am gătit scăldătoarea, să-ți sporească puterile. Grăbește-te, să nu se răcească apa.

Afurisita de vrăjitoare cu flică-sa, care era și ea pe acolo, au dus-o pe împărăteasă în baie, să se îmbăieze, au încuiat-o și și-au luat tălpășița. Vezi că ele au ațâțat un foc ca în iad, punând la cale ca frumoasa împărăteasă să-și dea duhul în fierbințeala ceea.

După ce a făcut mărșăvia asta, femeia cea rea i-a pus ficei sale o scufie pe cap și a culcat-o în patul împărătesei. A făcut vrăji și i-a dat înfățișarea împărătesei, încât semăna leit, de nu le deosebeai, dar nicidcum n-a putut pune la loc ochiul. Și ca împăratul să nu bage de seamă, a povățuit-o să stea culcată doar pe partea unde-i lipsea ochiul.

Seara, împăratul s-a întors și tare s-a mai bucurat, dacă a aflat că împărăteasa a adus pe lume un drag de fecioraș. A vrut să se ducă la căpătâiul scumpei sale soții, să vadă cum se simte.

Dar slujnica a răcnit de credeai că e sfârșitul lumii:

— Stai, Măria ta, să nu care cumva să dai perdelele la o parte, că împărăteasa are nevoie de liniște și lumina poate să-i facă vreun rău.

Împăratul nu s-a încumetat să calce pragul și n-a aflat că în pat nu era împărăteasa cea adevărată.

La miezul nopții, când toți dormeau în palat, doica care veghea la căpătâiul pruncului a văzut cum s-a deschis ușa și cum în iatac a intrat împărăteasa cea adevărată. A luat pruncul în brațe și l-a alăptat. Apoi a potrivit perna, l-a culcat în leagăn și l-a acoperit cu plapuma. N-a uitat nici de cerbul, care dormea într-un ungher, și l-a mângâiat pe spinare. Apoi s-a strecurat din odaie, fără să spună vreun cuvânt.